



**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris
mw. J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw van Bijsterveldt-Vliegenthart,

datum

20 mei 2010

onderwerp

advies Nevenvestiging
Universiteit Leiden
Wo-bachelor

Pedagogische
wetenschappen
Locatie Den Haag

ons kenmerk

2010/022

bijlagen

beoordelingskader

Op 31-3-2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Universiteit Leiden om de wo bachelor 'Pedagogische Wetenschappen' als bekostigde opleiding te verzorgen op de opleidingslocatie te Den Haag. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Universiteit Leiden om de wo bachelor 'Pedagogische Wetenschappen' als bekostigde opleiding te Den Haag te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De Universiteit Leiden beoogt met het aanbieden van een wo bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen in de opleidingsplaats Den Haag bij te dragen aan het doel van de professionals en beleidsmakers om de professionaliteit van beroepsgroepen in de zorg, het onderwijs en de institutionele opvoeding van kinderen te verhogen.

In Leiden biedt de universiteit al een wo bacheloropleiding Pedagogische wetenschappen in voltijdse als in deeltijdse vorm aan. Zij heeft het voornemen dezelfde opleiding met ingang van 1 september 2010 ook in de gemeente Den Haag aan te bieden. Zij beoogt daarmee een doelgroep te bedienen die nu veelal opteert voor een HBO-opleiding ofschoon naar de opvatting van de Universiteit Leiden een opleiding in het WO voor hen geschikter zou zijn.

Aanvrager doet een beroep op voorwaarden b, c, d en e van de beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde b van de beleidsregel. De aanvraag voldoet naar het oordeel van de commissie niet aan de voorwaarden d en e van de beleidsregel.



**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 4 *Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel*

De aanvrager doet geen beroep op voorwaarde a van de Beleidsregel, de aanvraag is derhalve door de commissie niet op voorwaarde a getoetst.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De aanvraag voldoet aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

De aanvrager haalt in haar aanvraag het beleid van het ministerie van Jeugd en Gezin aan ter onderbouwing van voorwaarde b.

Naar oordeel van de commissie draagt de voorgenomen opleiding aantoonbaar bij aan een door de Rijksoverheid erkende behoefte op de terreinen gezondheidszorg en onderwijs. Daarmee voldoet de opleiding aan voorwaarde b van de beleidsregel.

Kennisontwikkeling rondom het domein van de pedagogiek is van groot belang om de professionaliteit van de daarin werkzame beroepsbevolking te bevorderen. Hiertoe faciliteert het ministerie van Jeugd en Gezin het onderzoeksprogramma 'Diversiteit in het Jeugdbeleid' dat de aanvrager in haar aanvraag aanhaalt. Het onderzoeksprogramma steunt drie academische werkplaatsen (in Amsterdam, Rotterdam en Noord Brabant).

Op zich voldoet de aanvraag, afgezet tegen het algemene overheidsbeleid, derhalve aan voorwaarde b. Ter nuancering daarvan geldt echter dat het rijksbeleid heeft gekozen voor zwaartepunten voor onderzoek, kennisontwikkeling en –valorisatie vanuit de academische werkplaatsen. Leiden en Den Haag behoren daar niet toe.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde c van de Beleidsregel.

De opleiding wordt niet gevestigd in een landsdeel waarop bestuurlijke afspraken met de minister van toepassing zijn over het versterken van de kennisinfrastructuur ter vermindering van door de minister erkende gebiedsspecifieke knelpunten of achterstandssituaties.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde d van de Beleidsregel.

Uit de overgelegde documenten met betrekking tot het afstemmingsoverleg blijken andere aanbieders van vergelijkbare opleidingen in de Randstad bezwaren tegen dit voornemen te hebben. Een van de andere aanbieders is de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR). Deze instelling heeft haar opleiding Pedagogische Wetenschappen in hetzelfde voedingsgebied als de Universiteit Leiden/Den Haag. De opleiding van de EUR is echter nog niet in het Croho geregistreerd en is wellicht daarom niet betrokken in de afstemming. De EUR is naast de Vrije Universiteit te Amsterdam, de Universiteit Utrecht en de Universiteit Leiden wel de vierde universiteit in de Randstad die de opleiding aanbiedt (per studiejaar 2011 – 2012).

De bezwaren van de gevraagde universiteiten richten zich met name tegen verdere 'versnippering' over nog meer opleidingsplaatsen, waar in de Randstad met drie aanbieders het aanbod ruim voldoende wordt geacht. Ook wordt door de Randstedelijke aanbieders van deze opleiding een terughoudende opstelling op zijn plaats geacht vanwege te voorziene knelpunten op het vlak van stageplaatsen en perspectieven op betaalde functies die in het gedrang dreigen te komen. De commissie deelt deze opvatting en beschouwt tegen die achtergrond en in het licht van de beleidsregel macrodoelmatigheid een extra studieplaats op slechts geringe afstand van Leiden niet doelmatig. Aanbieders van deze opleiding voeren als tegenargument aan dat het verkrijgen stageplaatsen en betaald werk in lijn met de genoten opleiding er krapte heerst. De commissie acht die omstandigheden evenzeer opportuun en van belang in haar advisering.

De commissie komt derhalve tot de conclusie dat een positief advies over deze aanvraag voor een wo bachelor 'Pedagogische Wetenschappen' zou leiden tot een verdere verdunning van de instroom in het bestaande verwante aanbod van opleidingen en om die reden als ondoelmatig moet worden aangemerkt.



**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 4 Op grond van de bovenstaande overwegingen komt de commissie tot de conclusie dat de voorliggende aanvraag leidt tot substantieel nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het betreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde e van de Beleidsregel.

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in onvoldoende mate is verzekerd doordat de aangevraagde nieuwe opleiding geringe verwantschap vertoont met het bestaande opleidingsaanbod op de Haagse Campus. Daarbij is vastgesteld dat delen van de benodigde kennisinfrastructuur (o.a. wetenschappelijke staf en de relevante onderzoekstaken) overwegend in Leiden blijven.

De aanvrager haalt voorts in de aanvraag instellingen en instanties aan die tot de kennisinfrastructuur van een Haagse opleidingsplaats voor de aangevraagde opleiding kunnen worden gerekend. Naar de opvatting van de commissie geldt voor die infrastructuur echter dat die evenzeer tot de bestaande kennisinfrastructuur van regio Leiden behoort.

Ten slotte is hier nog van belang dat de campus Den Haag zich op grond van de inhoud van het convenant van 11 maart 1999 primair richt op opleidingen op het gebied van de rechtsgeleerdheid, de bestuurskunde en de politieke wetenschappen. Dit uitgangspunt is naar de opvatting van de commissie nog steeds van kracht.

De commissie is van oordeel dat de gevraagde opleiding wo bachelor 'Pedagogische Wetenschappen' voor de locatie Den Haag niet past binnen de in het convenant gestelde kaders en het oorspronkelijk zelfgekozen profiel van de opleidingslocatie Den Haag als 'stad van internationaal recht, vrede en veiligheid'.

Op grond van de bovenstaande overwegingen is de commissie van oordeel dat hiermee niet wordt voldaan aan voorwaarde e van de beleidsregel

Slotopmerking

Het ministerie van OCW is voornemens een aantal sectoranalyses te laten verrichten naar specifieke opleidingsgebieden. De CDHO zal in opdracht van het ministerie bij die totstandkoming van die sectoranalyses een coördinerende rol vervullen.


Het ministerie van OCW wil zich op de hoogte stellen van de meest actuele trends en ontwikkelingen in deze sector. Te verwachten valt dat van een sectoranalyse een structurerende werking uitgaat naar het onderwijsaanbod in een opleidingsgebied. Tenslotte wordt verwacht dat een sectoranalyse een bijdrage zal leveren aan een betere aansluiting tussen het onderwijsaanbod en de vraag op de arbeidsmarkt.

Voor het jaar 2010 is een viertal opleidingsgebieden bepaald waarvoor zo een sectoranalyse wordt verricht. Het opleidingsgebied betreffende het 'sociaalagogisch onderwijs', waaronder ook de pedagogiek, vormt in 2010 onderwerp van zo'n analyse.

Het initiatief tot het doen verrichten van sectoranalyses vormt voor de commissie reden te meer om terughoudendheid te betrachten bij het adviseren over het toelaten van nieuwe opleidingen op zo'n opleidingsgebied waarvoor een sectoranalyse wordt verricht.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs


drs. N.M. Verbraak
voorzitter



**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 4 **Bijlage:**

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.